

Sygn. akt I ACa 151/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2009 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz
Sędziowie :	SA Mieczysław Brzdąk (spr.) SA Joanna Skwara-Kałwa
Protokolant :	Iwona Posytniak

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2009 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S. (1)

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 3 grudnia 2008 r., sygn. akt I C 308/07

oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 151/09

UZASADNIENIE

Powódka w pozwie wniesionym w dniu 21 listopada 2007 r. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania wniosła o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni z dnia 7 listopada 2006 r., na podstawie której wykluczono powódkę z grona członków Spółdzielni.

Na uzasadnienie żądania powódka podała, że nie została powiadomiona o podjęciu przez Radę Nadzorczą pozwanej Spółdzielni decyzji o wykluczeniu. Nie była też obecna na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 7 listopada 2006 r., nie mogła zatem wypowiedzieć się, ani odwołać od tej decyzji, a o wykluczeniu jej z grona członków Spółdzielni dowiedziała się w dniu 18 marca 2007 r. z pozwu Sądu Rejonowego w Częstochowie o eksmisję z lokalu mieszkalnego.

Pozwana Spółdzielnia wniosła o oddalenie powództwa podając m.in., że z uwagi na zadłużenie w opłatach eksploatacyjnych, Rada Nadzorcza Spółdzielni podjęła uchwałę nr 331 z dnia 7 listopada 2006 r. o wykluczeniu powódki ze spółdzielni. Uchwała ta stała się prawomocna w dniu 24 stycznia 2007 r., bowiem powódka nie skorzystała z prawa wniesienia w terminie 30 dni odwołania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym lub wniesienia powództwa do sądu w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia uchwały z uzasadnieniem. Pozew w niniejszej sprawie powódka złożyła prawie 10 miesięcy po terminie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo, a swoje rozstrzygnięcie następująco uzasadnił.

Powódka została przyjęta w poczet członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C. w 1980 r. i wpisana do rejestru członkowskiego za nr (...). W dniu 9 września 1980 r. powódka otrzymała przydział lokalu mieszkalnego na zasadzie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...).

Powódka do sierpnia 2007 r. zamieszkiwała w tym lokalu wraz z synem M. (ur. (...)). Od około 1998 r. utrzymywała się z prac dorywczych w charakterze pracownika fizycznego. W 2006 r. z prac tych uzyskiwała dochód średnio 500 – 600 zł miesięcznie. Otrzymywała alimenty w kwocie 300 zł miesięcznie na syna M.. Powódka od 26 lipca 1999 r. zarejestrowana jest w Powiatowym Urzędzie Pracy w C. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

Powódka przebywała w szpitalu w okresie od 7 czerwca 2004 r. do 8 czerwca 2004 r., w dniu 12 lipca 2004 r. i 16 maja 2005 r., od 28 lipca 2006 r. do 29 lipca 2006 r. od 18 sierpnia 2006 r. do 21 sierpnia 2006 r., a następnie w okresie od 4 czerwca 2008 r. do 5 czerwca 2008 r.

Dalej ustalił Sąd Okręgowy, że od 2004 r. zaczęły narastać zadłużenia powódki w opłatach eksploatacyjnych za mieszkanie. Zadłużenie powódki w opłatach za użytkowanie mieszkania lokatorskiego na dzień 19 października 2006 r. wynosiło kwotę 3128,10 zł.

Na dzień 31 października 2006 r. powódka posiadała również zadłużenie w opłatach za wodę, które wynosiło – według wskazań wodomierza na 30 września 2006 r. – kwotę 804,96 zł. Wpłaty na poczet zadłużenia miały miejsce od 4 stycznia 2007 r.

W dniu 2 października 2006 r. Rada Nadzorcza pozwanej Spółdzielni zawiadomiła powódkę o posiedzeniu w dniu 7 listopada 2006 r., którego przedmiotem miało być rozpatrzenie wniosku zarządu o wykluczenie powódki z grona członków spółdzielni z powodu zadłużeń czynszowych oraz wezwała powódkę do przybycia i udział w tym posiedzeniu. Przesyłka polecona o nr nadawczym R-(...) zawierająca to zawiadomienie została dwukrotnie awizowana z powodu niezastania adresata, po raz pierwszy w dniu 6 października 2006 r., a powtórnie – w dniu 13 października 2006 r.

Na posiedzeniu w dniu 7 listopada 2006 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C. podjęła uchwałę nr 331 o wykluczeniu powódki z grona członków Spółdzielni.

Jako podstawę wykluczenia wskazano naruszenie § 12 ust. 2 lit. d Statutu SM (...). W uzasadnieniu uchwały podano, iż podstawę rozwiązania stosunku członkostwa stanowi naruszenie obowiązków członka spółdzielni tj. niewykonywanie zobowiązań wobec spółdzielni z tytułu opłat związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokal powódki oraz eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni. Wskazano, iż z dokumentacji wynika, że na dzień 31 października 2006 r. zaległość z tego tytułu wynosi 4 252,33 zł wraz z odsetkami.

Uchwałę tę przesłano powódce wraz z pismem przewodnim, w którym informowano powódkę, że w okresie 30 dni istnieje możliwość dokonania wpłaty całego zadłużenia bądź też złożenia podania o zmianę mieszkania na mniejsze.

Przesyłka została awizowana z powodu niezastania adresata: po raz pierwszy w dniu 24 listopada 2006 r. i powtórnie w dniu 1 grudnia 2006 r.

Dalej ustalił Sąd Okręgowy, że Sąd Rejonowy w Częstochowie nakazem zapłaty z dnia 13 listopada 2006 r. w sprawie XII Nc 5556/06 zasądził od pozwanych M. S. (1) i M. S. (2) solidarnie na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C. kwotę 3128,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 listopada 2006 r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 715 zł tytułem kosztów postępowania. Nakaz zapłaty uprawomocnił się z dniem 28 grudnia 2006 r.

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie IC 323/07 Sąd Rejonowy w Częstochowie nakazał pozwanym M. S. (1) i M. S. (2), aby opuścili i opróżnili z należących do nich rzecz lokal mieszkalny oznaczony nr (...) położony w budynku przy ulicy (...) w C. i wydali go Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C..

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie VI Ca 619/07, po rozpoznaniu apelacji pozwanych M. S. (1) i M. S. (2), oddalił apelację i odstąpił od obciążenia pozwanych kosztami procesu apelacyjnego.

Ustalił też Sąd Okręgowy, że pismem z 26 maja 2008 r. Spółdzielnia powiadomiła powódkę, że decyzją Zarządu Spółdzielni z dnia 26 maja 2008 r. została ponownie przyjęta w poczet członków i wpisana do rejestru członków pod nr (...) w związku z uregulowaniem zaległości czynszowych występujących na zajmowanym mieszkaniu. Pozwana wyraziła również zgodę na umorzenie odsetek w związku z całkowitą spłatą zadłużenia czynszowego oraz spłatę kosztów postępowania sądowego w sprawie XII Nc 5556/06 w kwocie 405 zł po 50 zł miesięcznie począwszy od czerwca 2008 r., o czym powiadomiła powódkę pismem z dnia 2 czerwca 2008 r. Powódka podpisała ze Spółdzielnią umowę z 26 maja 2008 r. o spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego dotyczące mieszkania nr (...) w budynku przy ul. (...) w C..

Oceniając zasadność żądania wskazał Sąd Okręgowy, że powódka wytoczyła powództwo o uchylenie uchwały po upływie terminu przewidzianego w art. 24 § 6 Prawa spółdzielczego, a w toku procesu nie wykazała żadnych wyjątkowych okoliczności, które usprawiedliwiałyby opóźnienie w zaskarżeniu tej uchwały.

Powódka ostatni raz przed podjęciem uchwały przez Spółdzielnię przebywała w szpitalu w okresie od 18 sierpnia 2006 r. do 21 sierpnia 2006 r. Fakt choroby nie usprawiedliwia więc opóźnienia w zaskarżeniu uchwały, zwłaszcza że powódka aktywnie uczestniczyła w postępowaniu sądowym w sprawie o eksmisję. Wobec toczącego się postępowania o eksmisję z powództwa Spółdzielni powódka nie miała również podstaw, aby sądzić, że Spółdzielnia nie będzie egzekwowała wobec powódki swoich roszczeń powstałych w związku z utratą tytułu prawnego do zajmowania mieszkania spółdzielczego typu lokatorskiego na skutek wykluczenia ze spółdzielni.

Powódka nie udowodniła również, że utrzymanie uchwały w mocy wywołałoby dla niej szczególnie dotkliwe skutki, tym bardziej, że po spłacie zadłużenia powódka została ponownie przyjęta w poczet członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) i została z nią zwarta umowa o spółdzielcze lokatorskie prawo do przedmiotowego lokalu mieszkalnego.

Poza tym – według Sądu – nie została spełniona ostatnia przesłanka z art. 42 § 8 Prawa spółdzielczego, a mianowicie nie można przyjąć, że opóźnienie w zaskarżeniu uchwały nr 331 z dnia 7 listopada 2006 r. nie jest nadmierne. Uchwałę wraz z pismem z dnia 20 listopada 2006 r. przesłano powódce listem poleconym o nr R-(...) nadanym w dniu 20 listopada 2006 r. Przesyłkę awizowano z powodu niezastania adresata po raz pierwszy w dniu 24 listopada 2006 r. i powtórnie w dniu 1 grudnia 2006 r. Skutek zatem w postaci doręczenia uchwały nastąpił z dniem 8 grudnia 2006 r. Wobec powyższego, termin do wniesienia odwołania od uchwały w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym upłynął z dniem 7 stycznia 2007 r., natomiast termin do zaskarżenia uchwały do sądu upłynął z dniem 19 stycznia 2007 r. Niewątpliwie zatem opóźnienie jest znaczne.

Ponadto nawet gdyby liczyć termin do zaskarżenia uchwały od daty doręczenia powódce odpisu uchwały z pouczeniem i pismem przewodnim wraz z pozwem w sprawie IC 323/07, to termin do zaskarżenia uchwały do sądu wpłynął z dniem 10 maja 2007 r.

Według Sądu I instancji powódka nie wykazała też okoliczności, które uzasadniałyby uchylenie uchwały o wykluczeniu jej z członkostwa w Spółdzielni.

W szczególności powódka nie została pozbawiona przez Spółdzielnię możliwości złożenia wyjaśnień na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 7 listopada 2006 r., bowiem zawiadomienie o posiedzeniu zostało doręczone przesyłką poleconą awizowaną dwukrotnie, po raz pierwszy w dniu 6 października 2006 r., a powtórnie – w dniu 13 października 2006 r.

Podał też Sąd, że „okolicznością bezsporną jest również fakt istnienia na datę podjęcia uchwały zadłużenia powódki w opłatach za użytkowanie lokalu mieszkalnego”. Powódka kwestionowała jedynie wysokość tego zadłużenia podnosząc, iż było ono niższe niż wskazane w uchwale, lecz wobec prawomocnego zasądzenia należności w sprawie XII Nc 5556/06 wiążące było ustalenie, że na dzień 30 września 2006 r. (z uwzględnieniem wpłaty w październiku 2006 r.) zaległość powódki w opłatach za użytkowanie mieszkania wynosiła nie mniej niż 3128,10 zł.

Stosownie do § 12 ust. 2 lit. d) statutu Spółdzielni wykluczenie w szczególności może nastąpić w przypadku, gdy członek uporczywie narusza postanowienia statutu, regulaminów i innych uchwał organów spółdzielni i swym działaniem bądź zaniechaniem naraża spółdzielnię na szkodę, a – w ocenie Sądu I instancji – „długotrwałość nieterminowego uiszczania opłat pozwala przypisać zachowaniu powódki naruszającemu statut cechę uporczywości, a tym samym rażące niedbalstwo stanowiące podstawę wykluczenia ze spółdzielni”.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił powództwo, a na podstawie art. 102 kpc, uwzględniając sytuację majątkową powódki, nie obciążył powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną Spółdzielnię.

Wyrok ten zaskarżyła powódka, która zarzuciła w apelacji rażącą obrazę przepisów ustawy Prawo spółdzielcze tj. art. 24 § 2 i 4 i art. 42 § 8 oraz rażącą obrazę § 14 ust. 1 Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C. i wniosła o uwzględnienie powództwa oraz uchylenie uchwały nr 331 z 7 listopada 2006 r. Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w C..

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Niewątpliwie trafnie podkreśla autor apelacji, że zgodnie z art. 24 § 4 ustawy z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (j.t. Dz.U z 2003 r., Nr 188, poz. 1848) organ (spółdzielni), do którego kompetencji należy podejmowanie uchwał w sprawie wykluczenia albo wykreślenia, ma obowiązek wysłuchać zainteresowanego członka spółdzielni.

Oczywistym przy tym jest, że obowiązek ten nie może być uważany za bezwzględnie wiążący, niezależnie od okoliczności związanych z wysłuchaniem zainteresowanego członka spółdzielni.

Przepis ten należy bowiem rozumieć tak, że organ spółdzielni ma obowiązek stworzenia zainteresowanemu członkowi możliwości wypowiedzenia się w sprawie wykreślenia czy wykluczenia.

Traktowanie tego przepisu jako bezwzględnego obowiązku wysłuchania członka spółdzielni mogłoby bowiem prowadzić do zupełnie niezamierzonych przez ustawodawcę i absolutnie nieakceptowanych sytuacji gdyby np. zainteresowany członek nie stawiał się celem wysłuchania przez organ spółdzielni i w ten sposób odwlekał w czasie możliwości podjęcia przez uprawniony organ decyzji w sprawie wykluczenia czy wykreślenia przy czym, z oczywistych względów, organ spółdzielni nie może zmusić członka spółdzielni do osobistego stawiennictwa.

Dlatego też – jak wyżej wspomniano – organ Spółdzielni powinien (ma obowiązek) stworzyć tylko członkowi spółdzielni możliwości stawienia się w swej sprawie celem wysłuchania go.

Z niekwestionowanych w tym zakresie ustaleń Sądu I instancji wynika, że Rada Nadzorcza pozwanej stworzyła powódce taką możliwość, o czym zawiadomiła powódkę za pomocą listu poleconego, którego powódka nie odebrała, mimo dwukrotnego „awizowania”.

Wbrew zatem wywodom apelacji należy przyjąć, że Rada Nadzorcza wypełniła obowiązek zawiadomienia powódki o posiedzeniu w dniu 7 listopada 2006 r., na którym zamierzano wysłuchać powódkę.

Zarzut naruszenia art. 24 § 4 Prawa spółdzielczego oraz § 14 statutu jest zatem nieuzasadniony.

Okoliczności te jednak – z punktu widzenia rozpatrywanej sprawy – mają drugorzędne znaczenie.

Przede wszystkim istotnym jest to, że powódka zaskarżyła uchwałę o wykluczeniu ze znacznym przekroczeniem terminu przewidzianego w art. 24 § 6

pkt 2 Prawa spółdzielczego.

Przyjmując bowiem nawet najbardziej korzystną dla powódki sytuację tj., że odpis uchwały o wykluczeniu jej z grona członków doręczono powódce wraz z odpisem pozwu w sprawie o eksmisję, co nastąpiło 29 marca 2007 r., to – jak trafnie zauważa Sąd Okręgowy – termin do zaskarżenia uchwały upłynął z dniem 10 maja 2007 roku, podczas gdy powódka wniosła pozew dopiero 21 listopada 2007r., a więc po upływie ponad 5 miesięcy, od wpływu terminu do zaskarżenia uchwały.

Niewątpliwie zatem jest to opóźnienie nadmierne w rozumieniu art. 42 § 8 Prawa spółdzielczego. Nie można też przyjąć by było ono usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami, jak to trafnie zauważył Sad I instancji.

Przede wszystkim zaś opóźnienie w zaskarżeniu uchwały nie wywołuje jakichkolwiek dotkliwych skutków dla powódki, która ponownie została przyjęta w poczet członków pozwanej spółdzielni, która zawarła z powódką umowę o spółdzielcze, lokatorskie prawo do zajmowanego do tej pory lokalu.

Za taki „dotkliwy skutek” nie może też być uważane wydanie przeciwko powódce wyroku eksmisyjnego skoro powódka zawarła z pozwaną umowę o mieszkanie lokatorskie, wskutek czego uzyskała tytuł prawny do zajmowania tego lokalu.

Okoliczności te wskazują, że już z tych przyczyn rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest prawidłowe, chociaż Sąd ten zbędnie zajmował się ustaleniem merytorycznej prawidłowości zaskarżonej uchwały.

Powyższe uwagi prowadzą do wniosku, że apelacja powódki jest nieuzasadniona w związku z czym na podstawie art. 385 kpc ulegała oddaleniu.